

Pismo planinara

Iva Pleše

U lipnju 2019. godine na portalu H-Alter objavljen je tekst, potpisan kao „pismo planinara“, u kojemu su iz pozicije promatrača i svjedoka, u prvome licu, opisani i komentirani događaji kod planinarskog doma na Risnjaku, vezani uz prolazak grupe izbjeglica tim dijelom Gorskoga kotara. Radi se o predjelu, **naoružanom krajoliku**, kojim kao dionicom **balkanske rute** pokušavaju proći ljudi u pokretu na putu prema drugim zemljama Evropske unije. Iz pisma saznajemo da su nekolicinu njih, koji su kasno navečer zastali kod doma kako bi predahnuli i zatražili vode, napali specijalni policajci koji su u domu i okolnim **šumama** tada boravili upravo sa zadatkom *čuvanja od izbjeglica*, kako je to okupljenim planinarima objasnila upraviteljica doma. Osim postupka policajaca, naoružanih i „u punoj spremi“, prema ljudima koji „goloruki, žedni i gladni danima lutaju po planinama koje ne poznaju“, autora pisma zgrozila je reakcija prisutnih i opravdanje nasilja nad ljudima: „Tek me tada obuzela prava jeza (...) kada sam vidio kako se fokus priče (...) počeo premještati s onoga čemu smo svjedočili – bezrazložnog nasilja nad izbjeglicama koji traže vode – na to da su oni opasne zvijeri“ (usp. **divlje životinje**). Pismo planinara primjer je javne reakcije tzv. običnog promatrača na postupke policije prema ljudima u pokretu – postupke koji su često, prema dostupnim izvještajima, uvod u **pušbekove** – i tada i danas rijetke ne (samo) zato što bi se radilo o djelovanju uglavnom skrivenom od neposrednih uvida nego i zbog svojevrstne normalizacije takvih postupaka. Dobro popraćeno u javnosti, ali s reakcijom nadležnih službi koja bi se mogla okarakterizirati kao u najmanju ruku nehajna, pismo planinara objavljeno je u vrijeme kada nasilje i okrutnost politike prema izbjeglicama i drugim migrantima nisu bili javno evidentni pa i normalizirani u onoj mjeri u kojoj će to postati sljedećih mjeseci i godina.

1. 6. 2022.